

VALMIERAS KĪMIKS

VALSTS VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRAS RŪPNICAS IZDEVUMS

Izrak kopis
1979. gada 25. oktobra

CETURTDIEN,
1993. gada 17. martā

Nr. 10 (632)

TAS MAKSĀ DĀRGI

Sakarā ar rūpnīcā ražotās kopprodukcijas krasu samazināšanos maksāspējīgu produkcijas noņemu trūkuma dēļ ir pieaudzis energoresursu izmaksu pārsvars produkcijas pašizmaksā. Rūpnīcas kopējais elektroenerģijas patēriņš, salīdzinot ar pērnā gada marta mēnesi, ir samazinājies vairāk nekā divas reizes. Bet patreizējā periodā samazinoties ražošanai, patērētās enerģijas apjoma samazinājums vairs nav proporcionāls produkcijas samazinājumam. Mainoties ražošanas struktūrai, aizņemto telpu un platību dēļ strauji pieaug rūpnīcas dzīvības nodrošināšanai, patērētās enerģijas daudzums produkcijas pašizmaksas struktūrā. Uz nenoteiktu laiku apturēti turbokompresori, tos aizstājot ar tekstila ražošanai nepiemērotiem mazākiem kompresoriem. Tas savukārt rada papildus problēmas saspiesta gaisa kvalitātes nodrošinājumā. Iekonservēta rūpnīcas aukstumstacija. Kurš būs nākamais objekts, bez kā varēs iztikt?

ražošanas nepieciešamību rūpnīcas katlu mājā, lai nodrošinātu minēto platību apsildi kaut cik pieņemami

mas robežās. Visu šo ķēditi vēl varētu papildināt ar rūpnīcas ūdensvada, artēzisko aku kanalizācijas sūkņētavu, attīrīšanas iekārtu u. c. objektu darbības nodrošināšanai, kamēr rūpnīcā darbosies kaut viens čehs.

Lai vēl vairāk samazinātu rūpnīcas energopatēriņu, racionālos meklējumos jāiesaistās visiem rūpnīcas darbošajiem čehiem. Ir jāmeklē rezerves, kur vēl varētu samazināt energopatēriņu, kas nav nepieciešams tieši ražošanas procesam. Ikvienš sīkums šajā procesā ir svarīgs. Dienzēl atlieksme pret enerģijas patēriņu nav mainījies, par ko liecina speciālistu un nespeciālistu apgalvoti akti ar norādēm uz nelietderīgi tērēto enerģiju. Stāvokli acimredzot varēs glābt tikai tad, ja čehu vadītāji būs personīgi ieinteresēti mazāk tērēt, tā samazinot produkcijas izmaksas un konkurētspēju.

«Milziņš» ir radīts lieliem ražošanas apjomiem ar pilnīgi centralizētu nodrošināšanu palīgrāzāšanu, kas toreizējā situācijā sevi attaisnoja. Šobrīd stāvoklis ir mainījies tieši pretēji. Palīgrāzāšanai ir jānodrošina pārpalikums no kadreizējā «milziņa», un tas tiešām maksā dārgi.

JANIS PETERMANIS,
galvenais enerģētīķis

Holande — Vācija — Čehija — Slovākija

No tāla un ilga komandējuma atgriezies direktora vietnieks ALDIS RUDZĪTIS: Holande, Vācija, Čehija un Slovākija. Mūsu lasītājus noteikti interesē komandējuma saturs un rezultāti. Par to lūdzām viņu pastāstīt.

— Vispirms — izstāde. Holandē. Tajā piedalījāmies otro gadu pēc kārtas. Latvijai pārstāvēja 9 uzņēmumi. Izstādē bija šaura, kompakta, savus eksponātus oemontreija apmēram 300 firmas. Darbā organizācijas jautājumos esam tālu no pilnības. Pagājušā gada devām interesentiem savas koordinātes, sagādājām nomainījamus telefonus, faksa reklāmas izdevumus, katalogos. Nostiprinājām vairākas atziņas:

● tirgu nosaka starptautiskās attiecības. Piemēram, ar Krieviju Latvijai nav tirdzniecības līguma, un tirgošanās neiet. Ar valstīm, ar kurām noslēgti līgumi valdības vadītāju līmenī, to darīt ir daudz vienkāršāk;

● tirgu neko nevar pārdot, ja nezinai savus konkurentus, to, ko un kā tie ražo, kā un kur pārdod, kā arī viņu produkcijas perspektīvas;

● ideāli būtu, ja rūpnīcas intereses strādātu cilvēks, kurš dzīvotu līdzīgi tirgum tajās valstīs, uz kurām mēs atstājam eksportu;

● sekmiņa biznesa pamatu pamats ir savstarpēja uzticība, sim-

pātijās un draudzība. Uzņēmumiem jāražo ir tas, kas nepieciešams pircējiem, nevis noliktavai. Un jāņem vērā, ka labs tirgus ir precu daudzuma un cenas sabalansētība, ko parkāpt var tikai ļoti stiprs uzņēmums. Bez tam: kvalitāte, kvalitāte. Piemēram, ja pārdojam zemas kvalitātes lodītes par zemu cenu, tad pēc laika pircējs alcerēsies tikai to, ka viņš pircis zemas kvalitātes lodītes.

Biznesa pasaulī interesē mūsu tekstildiegs, ko varētu izmantot kābeļu ražošanai. Nodibināti kontakti. Ja diega īpašības un kvalitāte interesētu apmierināt, gaidāms pasūtījums 300 t apjomā.

Vairākas firmas, kas darbībā saistītas ar Holandes ekoloģiju un meliorācijas sistēmu ekspluatāciju, solīja sūtīt uz Valmieru savus pārstāvjus ar pasūtījumiem stiklplastu ieviešanu izgatavošanai.

Pēc informācijas izstādes apmeklētāji stāvēja rindā. Ļoti neatkāpiģi bija jaunākās paaudzes cilvēki, kuri meklē sev darbības sfēru, produkciju, ar ko nodarboties, ko tirgot, lai sev iegūtu darbu. Interesanta ir psiholoģija: ja kādas produkcijas cena ir par 25 un vairāk procentiem zemāka par Eiropas cenu, — tai nevienš vīrsū neskatas, par to neinteresējas.

Biju arī Vācijā, Dietze+Schell firmā. Uz turieni drīzuma brauks mūsu pārstāvis, lai apgūtu tekstušanas mašīnu, pierieģuētu atbilstoši mūsu diegam. Šī firma apņēmās bez atlīdzības apmācīt mūsu speciālistu, vedisim mašīnu mā-

jās un ražosim teksturēto diegu. Firmas pārstāvi ir galvai braukt uz Valmieru, veikt elektrokrāsu uzlietojamu aparātu izgatavošanu speciāli mums, kā arī projekta un rekonstrukcijas darbus. Mani iepazīstināja ar firmā radīto jauno tekstušanas mašīnu, no domas līdz mašīnas izgatavošanai pagājuši 6 mēneši.

Čehija apmeklēja «Vertex», kur risināju jautājumu par mūsu lodīšu apmaksu. Čehi gan apgalvoja, ka esot par visu mūsu produkciju samaksājuši, izņemot 370 t brāķa lodītes. Šis fakts neapstiprināja, pānācu, ka manā klatbūtnē noformēja dokumentus par 137 t lodīšu apmaksu. No piemērtājam 370 t apmēram 100 t atgriezies rūpnīcā, par pārējām saņemsim samaksu 50 procentu apmērā. Čehi maksās pakāpeniski, pēc lodīšu pārstrādes, līdz 1. jūnijam. Drīzumā nosūtīsim kontraktu par 1000 t 11. stikla lodīšu piegādi, sākot ar maiju.

Un vēl bija «Skloplast», kur runājām par 1992. gada lodīšu piegāžu apmaksu. Slovaki solīja to izdarīt Somēnas, daļa naudas jau saņemta. Valmierā ieradīsies divi viņu pārstāvi, lai pārrunātu lodīšu kvalitātes jautājumus. Dienas kārtībā būs kvalitātes stabilitāte, iespējas izslēgt stiklam cielo piemaisījumu, pilsūno lodīšu likvidācija. Ja šos jautājumus atrisināsim, «Skloplast» pirms mūsu lodītes otrajā pusgādā. Runājām par mūsu iespējām palīdzēt «Skloplastam» ar izejmateriāliem un ugunsizturīgiem materiāliem.

Atliek visiem kopīgi strādāt, lai rūpnīcas produkcija kotētos Eiropā un atrastu sev noietu.

ALDIS RUDZĪTIS uzklaušija
VIZMA LEJSTRAUTA

Dots devējam atdodas

Sestdienas radioraīdījumā «Rīta stundā» runāja mūsu 1. ceha tehnologs ALDIS ZEIBOTS (attēlā), un ļoti interesanti bija klausīties tieši tāpēc, ka viņš ir viens no mums. Ne profesionālais politiķis, ne tālu no reālās dzīves stāvošs teorētīķis, bet VIENS NO MUMS.

Aldi Zeibotu Valmieras rajona tautfrontieši nosaukuši sarakstam kandidēšanai uz Saemi. Strīdi par to, vai ieteikšana bijusi likumīga, lai paliel kašu ziņā. Mums interesants ir pats fakts, ka acimredzot ir kāds izdarīts veikums, kādas rakstura īpašības, kas pamudinājušas Tautas frontes rajona darboņus uzticēties Aldim. Vidzemes zonu TF listē no Valmieras rajona pārstāvēs IVARS GODMANIS un ALDIS ZEIBOTS.

— Aldi, tie, kas iekļuvuši politiskās dzīves ritīni vai regulāri vēro to no malas, saka, ka politika ir netīra lieta. Vai tas jūs nebauda?

— Bet mēli arī ir netīra padarīšana. Vai gan tāpēc mēs tos netīram, nenovācam? Ja to nedarīsim, tad taču ieausim mēšos līdz ausim. Mani nebauda šīs runas. Esmu gatavs ar to netīro lietu nodarboties. Kaut gan uzreiz jāsap, ka nebūt neapgalvoju, ka esmu gudrāks par citiem. Es pat domāju, ka man nav īstu politīķa dotību, man nav arī pietiekami veiklas mēles, esmu dažbrīd gausš vai nepietiekami tālredzīgs. Bet ir ļoti daudz cilvēku, kuri raujas politikā, lai tur visu ardi un grautu. Tadus nevar tur laist. Un tāpēc es tur eju.

— Cik stipri šobrīd ir Tautas fronte? Cik reālas tās ietekmes iespējas?

— Konkrēti pateikt nevaru. Tautas fronte ir daudz piekrieteju. Viens no frontes atbalsta akmeņiem ir tas, ka fronte ir diezgan anonīma. Šis kustības vadoņus mēs zinām, bet ierindniekus — nē. Tomēr esmu pārliecināts, ka kritiskā situācijā Tautas fronte atkal apvienosies liela tautas daļa. Tie cilvēki, kuri bija manifestācijās Daugavmalā, nekur jau nav pazuduši. Un lielākā daļa savas jūtas, emocijas, uzskatos nemēģinās pa vējam, bet ir noturīgi. Nāks tuvāk vēlēšanas, un viss nostāsies savā vietā. Bez tam es neuzskatu, ka visiem jābalso par TF, ir taču daudz lielisku cilvēku, kuri baloties citās lītes. Tikai cilvēkiem jāsaprot, ka jāpiedalās vēlēšanās. Kaut izsvītro visus, bet jāpiedalās.

— Būs grūti izvēlēties, par ko balsot.

— Bez šaubām, grūti. Jo katrs varēs balsot par vienu listi, par to, kuras programma būs vispieņemamāka. Piemēram, tikai piemēram, — Tautas frontes listē, ja šai programmai cilvēks simpatizē. Šajā listē, ja kāds kandidāts nepatīk, var to nosvītrot. Ja kāds liekas ļoti, ļoti pieņemams, tam pievelk krustiņu, un šī kandidāta balsu skaits dubultojas. Vidzemes zoni būs viena kopēja TF liste, no katra rajona nosaukti divi kandidāti.

— Kāpēc otrs ir tieši Godmanis?

— Mēs nedrīkstam Godmani pazaudēt kā politiķi un organizatoru. Viņam nebūt nav jābūt premerjam. Kas tagad notiek? Ko tik nedara, — visur Godmanis vainīgs, Godmani's putina lauksaimniecību arā, rūpnīcību arī. Protams, tā ir cūcība, ka lauksaimniekiem nemaksā par pienu un gaļu. Bet ne jau Godmanis vainīgs, ka valsts uzņēmumiem vajag miljonus, ar ko maksāt piegādātājiem, kamēr prece aprīko un atnes naudu. Tagad no Godmaņa prasā, lai viņš pasaka, cik maksā graudi, lai zemnieks var sareķināt jau uz priekšu. Kā viņš to var izdarīt, ja budžeta valdībai trūkst naudas? Un kas nolīks, ja mēs visu iepriekšējo aizslaucīsim kā ar slotu un ielešim tukšā vietā, — visi bez pieredzes?

— Jēzga un haosa vērojams ne tikai augstās sfērās. Ja palūkojamies apkārt, tepat mums blakus, vai ir kas tāds, ko vajag citādi?

— Domāju gan. Man nepatīk, ka daudz kas pa kaktiem notiek, kaut vai par mūsu darbu runājot. Rūpnīcai ir grūti, ir daudz problēmu, bet vai ir strādājošie to zin? Vajag atklāties. Dāzēm varbūt ir risinājumi. Protams, ir lietas, ir komercnoslēpumi, kas visiem nav jāzina. Bet to, kādi ir mūsu kopējie ražošanas rādītāji, analizēt tos vajag. Ja esam bez naķones vai nerentabli, — to vajag sākt pat iekti. Baudmas rada neveselīgu atmosfēru.

Citādi, domāju, vajag rīsināt realizācijas un apgādes jautājumus.

Lielākā daļa no šiem cilvēkiem taču nezina, kāda izskatās tā produkcija, kam viņš gādā vai ko viņš realizē, nezina, kā to ražo, ko tam var uzlabot, kā izpildīt klienta prasības. So dienestu dabīniekiem vajadzētu lielas algas, tiem vajadzētu līdz sīkumam pazīt ražošanu, būt arī reklāmas speciālistiem. Ir jāiesteno noteikta sagādes un realizācijas politika: reklāma pašlaik nestrādā. Nesmū redzējis nevienu prātā paliekošu reklāmu par rūpnīcu un tas produkciju. Privatizācijas ceļ joprojām, bet būvmaterialu veikala siltumizolācijas auduma nav. Ja ir, tad lietošanas noteikumu nav. Tirdzniecības daļai nav viegli, zinu, bet vai tas darbiniekiem ir stingri izstrādāta darbības koncepcija?

— Teorija tomēr bieži atšķiras no realitātes. 1. cehā arī vadība dara visu iespējamu, lai cehs strādātu ritmiski, bet mesanāķ taču?

— Un tomēr iespējas ne tālu nav izsmeltas, lai arī tehnoloģiskā apgādātība nav ideāla. Ne tikai mūsu pirmajam, arī citiem cehiem vajag lielāku patstāvību. Lai saimnieko, lai patur sev lielākus līdzekļus, ko stimulēt savējos. Tagad viens izdara, augļus citi savāc. Patstāvības iniciatīvas visiem nāķ par labu.

— Ir jābūt variantam, kā saglabāt rūpnīcu. Bet vai variants ir? Nesmū dzirdējis par to skāļi runājam.

— Bet tā nerunājam par rūpnīcu?

— Jāsaka, ka daudzi sevi maksliģi nospiež. Veikalos daudz preču, tās dārgi maksā, nopirkēt neko nevar. Tad jāprasa sev, vai man to vajag? Nevajag ļaut tādām lietām sevi uztraukt. Tas ir nesenas uzspiestās ideoloģijas ideāls: vispirms materiālo, tad — garīgo. Es domāju, ka garīgā dzīve jāattīsta vienlīdz intensīvi, lai vienā brīdī saprastu, ka katrs cilvēks ir kaut kas no dievišķā iekšā, ka katrs ir radītājs. Jāsāk vienā brīdī no sevis arī dot, tad tikai gūsi. Mēs visu laiku televīzijas kastē skatāmies. Tā ir vieglāk: skatīties un vērtēt, gaidīt. Ne jau valdība, bet sabiedrība dos, tas ir, mēs paši dosim. Agrāk lauksaimnieki taču saprata: jāķū kopā ar kaimiņu, nevar strīdēties, jāstrādā kopā, kāds labs vārds otram jāpasaka. Bet mēs aizņem no tā prom.

— Ar kultūru tieģ šķersām. Valda visai ļaunība. Arī es uzskatu, ko kultūrai, izglītībai vairāk vajag. Lai mēs dzīvotu trīcīgāk, bet kultūrai jāatvēr. Ko mums dos panākumi ekonomikā, ja nebūs, kam to atstāt? Pašattīstība ir līdz vienai robežai, un tad jāsap pašam dot sabiedrībai. Mēs esam aizmirsuši, ka tas, ko tu dod, — nāķ apkalā.

— Ar ALDI ZEIBOTU sarunājas
VIZMA LEJSTRAUTA

